

— Kdor nima še Ročnega kataloga za leto 1927/28., ki stane le 16 Din in ki vsebuje vsestranska navodila, naj si ga takoj naroči v UČIT. TISKARNI, ker je v zalogi prav pičlo število izvodov. Ne zamudite prilike za nakup najcenejše knjižice, ki je že marsikoga obvarovala s svojimi nasveti in navodili občutne škode.

— Več sto enoletnih hruševih divjakov, godnih za okulacijo, ima še vedno na prodaj centralni šolski vrt v Ljubljani.

— UPRAVA »ZVONČKA« išče 1. in 2. številko »Zvončka« letnika 1926/27. in 1927/28. proti odplačilu. Kdor ju lahko pogreša — naj ju pošlje na upravo UJU — Ljubljana.

Pokret učiteljc.

CELIBAT.

V Beogradu izdeluje posebna komisija osnovnošolski zakon, v katerem se nahaja tudi določba, da se učiteljici prepoveduje moštitev, izvzemši z učiteljem.

To določbo bi si človek lahko predstavljal v dobi inkvizicij, v sedanji moderni dobi splošnega napredka, ko stremi vse po svobodi in samostojnosti, pa mora ta drakonška odredba v duši slehernega inteligenta roditelja odpor.

Če se učitelju, ki ima isto izobrazbo in inteligenco kot me, pusti popolna svoboda, tako tudi v izbiri življenjske družice — zakaj bi se nas zapostavljalo in nas ne smatralo enakopravne svojim kolegom?

Ali je morda naše delo v šoli manj vredno in manj vestno kot njihovo?

Dosti je koleginj, pridnih, vestnih, vsestransko delavnih, ki so se slučajno spoznale z inteligentom — ki pa ni učitelj. Če se žele z njim poročiti in si postaviti z združenimi močmi lasten dom, jim hoče to nova odredba onemogočiti.

Starejše (koleginje) učiteljice se po več službenih letih pa ne bodo zadovoljile s skromno pokojnino, in težko bodo zapustile službo, v kateri so z veseljem in vestnostjo delovale mnogo let. Nasilje rodi odpor. Ker novi zakon, če bo sploh potrjen, ne bo mogel učiteljice nasilno prisiliti k samostanskemu življenju, se zna širiti svobodna ljubezen, ki pač ne bo v ugled državi ter nosilkam kulture in napredka.

Privatnim uradnicam, poštaricam itd. ni hče ne diktira, s kom se imajo poročiti, ni hče jim ne brani nadaljnjega službovanja, pri izbiri moža odloča njih svobodna volja.

V sedanjih težkih časih moževa plača nikakor ne zadostuje za vzdrževanje lastnega doma in žena je prisiljena, podpirati domače ognjišče z lastnim zaslužkom.

Če se pa učiteljica poroči z odvetnikom, zdravnikom, tovarnarjem, sploh z možem, ki ima velike, neomejene dohodke — tam pa naj sama opusti službovanje in prepusti mesto drugi potrebnejši tovarišici.

Vse tovarišice, ki so še kot neporočene izvrstne vzgojiteljice in vestne delavke, bodo ostale take tudi v zakonu, ker jim vest ne dopušča, da bi službo zanemarjale. Mir in red v lepo urejenem domu bodo blagodejno vplivali na njeno duševnost, da bo tudi v šoli in izven nje z veseljem delovala.

Če bi pa šolska oblast, t. j. v prvi vrsti šolski nadzornik opazil, da trpi vsled zakona kake učiteljice pouk, da ga ona zanemarija in ne vrši v redu svojih dolžnosti, naj pa izvaja konsekvence in jo prisili, da opusti službovanje.

* V nobeni državi, ne v Italiji, ne v Nemški Avstriji, ne obstoja ta zakon; učiteljice se smejo svobodno po svoji volji poročiti.

—ž Vabilo na zborovanje »Društva učiteljc«, ki se vrši dne 5. aprila t. l. ob 9. uri dopoldne v Ljubljani na šentjakovski šoli s sledečim vzporedom: 1. Poročilo predsednice. 2. Poročila iz okrajev. 3. Celibat učiteljc. 4. Slučajnosti.

—ž Prva med prvimi je tovarišica gospa Janja Miklavčičeva, upokojena upraviteljica v Kranju. Bila je prva načelnica Društva učiteljc, prva zastopnica učiteljskega v deželni šolski svet, prva pisateljica iz učiteljskih vrst, prva odlikovanka, prva pri zborovanjih, ki se jih redno udeležuje, prva, ki je vplačala prvi delež Društvu za zgradbo Učiteljskega konvikta v Ljubljani, ki mu je darovala že toliko lepih zneskov. O, da bi bilo še več takih tovarišic! — J. L.

—ž Ljutomer. Dne 30. t. m. slavi svojo 80-letnico rojstva naša dobra koleginja gospa Nina Ivančič-Deu, učiteljica v pok. Rojena je bila v Novem mestu leta 1848. ter je učiteljevala na tukajšnji osnovni šoli od leta 1876. do 1916. — torej polnih 40 let na istem mestu. Vzgojila je nebroj pridnih deklet, žena in gospodinja, ki ji bodo hvalečne do groba in preko. Kot vrlo narodna in zavedna koleginja se je vedno rada udeleževala z znatnimi podporami pa tudi moralno je podpirala vsako dobro podjetje. Visoko spoštovani gospej jubilarici želimo vsi ljutomerski tovariši in koleginje, da bi še prav dolgo vrsto let preživela v zdravju in dosežanju čilosti. Živio!

Največja izbira krasnih bluz in otroških obleke
KRIŠTOFIČ-BUČAR, LJUBLJANA, Stari trg.

Mladinska Matica.

KAKO NAPREDUJE »MLADINSKA MATICA«?

Naročniki se pridno zbirajo, zato bo mnogim prijateljem naše ustanove gotovo dobro došlo, ako podamo nekoliko številčnik ter jih primerjamo. Naredimo pa danes to le za naročila iz mariborske oblasti, ker iz ljubljanske še nimamo šolske statistike. Posamezni okraj so se doslej že odzvali kakor sledi:

Celje 2 šoli, 408 otrok — 24 naročnikov = 6%. Dolnja Lendava 1 šola, 121 otrok — 4 naročniki = 4%. Dravograd 3 šole, 253 otrok — 50 naročnikov = 20%. Murska Sobota 5 šol, 754 otrok — 50 naročnikov = 6.5%. Gornji grad 1 šola, 127 otrok — 4 naročniki = 4%. Ptuj 4 šole, 686 otrok — 78 naročnikov = 11%. Slovenjgradec 2 šoli, 148 otrok — 17 naročnikov = 11%. Šmarje pri Ješah 2 šoli, 320 otrok — 42 naročnikov = 13%. Skupaj 2817 otrok — 269 naročnikov = 9.5%.

Kakor je razvidno, je potrebnih 10% presegla le polovica šol. Tako je poprečno odstotek približno 9.5 (pri čemer niso šteti drobci). 10% torej v imenovanih okrajih nismo dosegli, vendar pa smo se mu zelo približali. Prednjači dravogradskega okraja.

Ta statistika je le poskusna, da vidimo, kako se stvar razvija. Učiteljsko prosimo v interesu ustanove, da skuša doseči potrebnih 10% šolske mladine. Vemo, da to ponekod ni lahko, ker je za siromašno družino tudi 10 Din že precej. Vendar bi se dal tak znesek zbrati po obrokih, če bi le učiteljsko to poskušalo, kakor se ponekod godi. Znano je, da je dravogradskega okraja gospodarsko pasiven, vendar vidimo prav tu razveseljivo dejstvo, da je naročenih 20% šolodolžnih otrok. Zato upamo, da bomo z vztrajnostjo prav gotovo dosegli 10.000 naročnikov za »Mladinsko Matico«.

Statistiko bomo pa nadaljevali v prihodnjih številkah našega glasila, ker so današnje prijave vpisane sploh pred terminom.

—mm Priznanje nagrad. Odsek za »Mladinsko Matico« pri poverjenstvu UJU v Ljubljani je prisodil v zmislu razpisa v »Učit. Tovarš« od 15. decembra 1927 za tri najboljše spise nagrado sledečim pisateljem: 1. Vilku Maziju, strokovnemu učitelju v Ljubljani 500 Din za spis: »Mama, vstani!« 2. Radoju Reharju, novinarju in književniku v Mariboru 400 Din za spis: »Sinček Martinček«. 3. Juliju Slapšaku, tajniku občinskega šolskega odbora v Ljubljani 300 Din za spis: »Zena me je ugnala«. Čestitamo!

TVRDKA F. IN I. GORIČAR, LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 29

priloga cen, učiteljsko perilo za gospode in dame, lastnega izdelka, vseh vrst damsko in otroško konfekcijo, razno manufakturno blago za obleke in perilo, trikotaje, pletenine in druge modne predmete. Pri večjem nakupu olajšani plačilni pogoji!

POZOR GDČ. IN GOSPE UČITELJICE,

ki se želite izobraziti za lastno izdelavo garderobe. Poslužite se krojnih tečajev, ki se vršijo mesečno v Ljubljani, ki pa jih tudi lahko napravite potom korespondence, da se izobrazite popolnoma v lastni izdelavi oblek. Cenjenim učiteljskim krogom znižan honorar. Izdelovanje krojev po meri. Zasebno krojno učilišče, Stari trg št. 19, Ljubljana, Telefon 2477.

Učiteljski pravnik.

—ž Slovenski člani »Selbsthilfe der Lehrerschaft Steiermarks in Rottenmann«, ki so po državnem prevratu zaradi svojih velikih vplačil bili primorani vztrajati v tem društvu in ki jih je še okoli 60, se snidejo v sredo, dne 4. aprila 1928 ob 11. uri dopoldne v I. deški osnovni šoli v Razlagovi ulici v Mariboru, da se pogovore zastran krivičnega prikrivanja posmrtnine, katero je sklenil društveni odbor v Rottenmannu napraviti. Že večim slovenskim članom ter da sklenejo to zadevno možno protikupe. Tisti, ki se stanka ne morejo udeležiti, naj pošljejo svoje mnenje in nasvete na upraviteljsko imenovanec šole.

—ž Bolezenski dopusti učiteljev novincev. Ker so se zgodili slučaj, da so učiteljice) zaprosili za bolezenski dopust kmalu po vstopu v državno službo, je odredilo ministrstvo prosvete s svojim odlokom O. N. br. 7567 z dne 3. februarja 1928, da morajo učiteljice), ki prosijo za bolezenski dopust v prvih dveh letih učiteljske službe, priložiti poleg rednega zdravniškega izpričevala tudi prepis zdravniškega izpričevala, na podlagi katerega so bili sprejeti v državno službo. Pri prošnji za stalnost naj prosvetni oddelki poročajo tudi koliko bolezenskega dopusta je imel prosilec, ker bi mu na osnovi čl. 19. urad. zakona vsled mnogih bolovanj v prvih dveh letih državne službe komisija za priznanje stalnosti ne mogla priznati stalnosti ter bi ga moralo vsled tega ministrstvo prosvete odpustiti iz državne službe.

—ž Prevod na višjo stopnjo osnovne plače. Na zahtevo Glavne Kontrole je odredilo ministrstvo prosvete z odlokom O. N. br. 16.060 z dne 1. marca 1928, da mora vsak učitelj vložiti prošnjo za priznanje višje stopnje osnovne plače in jo opremiti z dokazili, kakor prošnje za položajno plačo. Ne kolektivno prošnjo je vložiti le v 1 izvodu.

Najnižje cene vseh vrst oblačil Vam nudi domača tvrdka

DAVORIN BIZJAK

LJUBLJANA, STARI TRG 8.

KONFEKCIJA — GALANTERIJA — MODNI SALON

Osebne zadeve.

—i Stalnost je priznana: Francu Jarnoviču, učitelju v Leskovcu; Ludevitu Doma, učitelju v Dolnji Lendavi.

—i Imenovanja. Zunjić-Vacac Štefka je sprejeta v državno službo v Kaplo. Lea Mayer-Kaisersberger, dod. pis. sreskega šol. nadzornika v Ptujju je premeščena na deško osnovno šolo v Ptujju. V Hrastniku se otvori otroški vrt.

—i Penzioniranje učiteljev v ljubljanski in mariborski oblasti: Roza Reichman-Pihler, učiteljica v Sromljah, srez Brežice; Marija Pečar, učiteljica ženskih ročnih del v St. Pavlu, srez Celje; Karla Zmrzlikar, učiteljica v Smartnem ob Paki, srez Celje; Josipina Zakrajšek, učiteljica v Blatni Brezovici, srez Ljubljana-okolica; Josip Čonč, učitelj v Jarrenini, srez Maribor l. b.; Ivan Benedičič, šolski upravitelj v Mirni, srez Novo mesto; Henrik Lobe, šolski upravitelj v Zagradcu, srez Novo mesto; Valentin Pulko, sreski šolski nadzornik v Gornjem gradu; Ivan Majcen, šolski upravitelj pri Sv. Benediktu v Slov. gorah; Srečko Pečar, šolski upravitelj v St. Pavlu, srez Celje; Helena Preininger-Halas, učiteljica v Dobrovniku, srez Dolenja Lendava; Hermina Megušar, učiteljica dodeljena v pisarni sreskega šolskega nadzornika v Kamniku; Marija Musič, učiteljica v Hočah, srez Maribor desni breg.

Naporno duševno delo ubija!
Varujte zato živce!
Pijte rženo žitno kavo

ŽIKO.

MODNI ATELIJE M.ŠARC

LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 4

Sprejema naročila cenj. gg. učiteljic po izjemno zmernih cenah. / Zadnje pariške novosti vedno na razpolago.

Ferijalni Savez učiteljsva.

—f XI. ferijalno zborovanje v Celju. V smislu dogovora sklicujem na velikonočno sredo, 4. aprila ob 14. uri v Narodnem domu (restavracija) v Celju XI. ferijalno zborovanje z glavno točko: Letovanje v učiteljski koloniji na Bolu. — Vabljeni vsi tovariši(ice)! Radi važnosti pričakujem polnoštevilnosti. — Za F. S. U. Mrovlje.

Pevski zbor UJU učiteljsva.

—pev. Prihodnji pevski tečaj se bo vršil 14. in 15. aprila. Začetek 14. ob 10. uri dopoldne v Glasbeni Matici. K tečaju vabimo tudi vse one, ki bi hoteli pristopiti k zboru in one, ki so se že prijavili. Odbor.

Naša gospodarska organizacija.

—g Članom Učit. Samopomoči. V teh dneh dobite položnice za 165. (Marija Tome, Ljubljana) in 166. smrtni slučaj (Ljudmila Gabršek, Ljubljana) v znesku 11 Din, za zakonske pare 21 Din. Zamudnikom sem pristel k temu znesku še zaostanek. — Opozorjam Vas še na to, da je znesek za nakazilo napisan s svinčnikom zgoraj na robu; položnice, na katerih je vpisan znesek s črnilom, pošta ne odpravlja kot tiskovine. Prosim vljudno, da vpišete v položnice prave zneske, ker bi nastal sicer nered v plačevanju. — Dne 1. aprila 1928 ima U. S. 2185 članov, posmrtnina je 10.925 Din.

M. Podkrajšek frizer za dame in gospode, Ljubljana
Sv. Petra cesta 12.

Damam z dežele je posebno priporočljivo trajno kodranje in vodna ondulacija. Separirani oddelek za specialno barvanje las v vseh niansah, kakor tudi za izvrševanje vseh lasnih del se priporoča.

Zimski sport

Zimske ture so najlepši užitek, če si preskrbijo s specialnimi gozderji ali smučskimi čevlji tvrdke J. BRAJER, Ljubljana, Breg 1.

Železnato vino

lekarstva dr. G. Piccoli-ja v Ljubljani krepča oslabele, malokrvne, odrasle in otroke. — Naročila točno po povzetju.

Miroslava Leitgeb, Ljubljana, Jurčičev trg 3
Izdelovanje ročnih in strojnih vezenin. Predtiskarija — Zaloga DMC in vseh potrebščin za vezenje.

Priporočam se za vsa slikarska in fotografska dela, povečane slike, pokrajinske razglednice, skupine šolskih otrok, legitimacije i. d. Slikat grem tudi na deželo. Učitelji in dijaki popust. Zahtevajte cenik.

Foto. »REKORD« Joško Šmuc, Ljubljana, Poljanska c. 12

Modne pletenine

Moderni kostumi in kompleti po meri iz kaha volne.

MODNA TRGOVINA IN STROJNO PLETILSTVO
FR. M. ROZMAN, Ljubljana, Židovska ul. 7.

ZA DOBRO REFORMO UČITELJSKE IZOBRAZBE.

Z ozirom na vladno namero reorganizacije učiteljske, z ozirom na avstrijski načrt učiteljske izobrazbe, obravnavan po g. ravnatelju Kaduncu v »Učit. Tovarš«, dalje z ozirom na stališče nekaterih srbijanskih tovarišev v »Narodni Prosveti«, ki se zadovoljujejo z razširjenjem učiteljskega in z nadaljnjim obstojem Višje pedagoške šole je zavzelo celjsko učiteljsko društvo na rednem zborovanju 3. marca 1928 naslednje principijelno stališče:

1. Osnovna šola naj služi življenju. To pa je na taki višini razvoja, da naša današnja izobrazba ne odgovarja več zahtevam časa. Bila je dobra pred 50 leti za tedanji kulturni nivo.

2. Če skoro 30 let naglašajo učiteljsvo, da mu učiteljice ni nudilo in ne nudi potrebne izobrazbe. Zahtevalo je razširjenje učiteljske. Danes pa to ne ustreza več zahtevam časa.

3. Edini izhod je popolna odprava učiteljske. Strokovno izobrazbo naj podaja po dovršeni popolni srednji šoli z maturo filozofske fakultete univerze.

Razlogi:

Navzlic nižji srednji šoli kot podlagi se splošna izobrazba na učiteljsko ne nadaljuje v pravcu srednje šole in so zato tudi manjši uspehi.

Uporaba učnih oseb brez visokošolske izobrazbe degradira učiteljske v nižjo strokovno šolo. Učiteljev večini se to ne tiče.

Preobilica predmetov in istočasna strokovna priprava, za katero dijaki v tej starostni dobi najčesteje niso zreli, onemogoča zadosten uspeh tako v splošni kakor tudi v strokovni smeri.

Država bi z uklenjenjem učiteljske ne utrpe la ničesar, ker popolnoma zadošča število sedanjih srednjih šol.

Višja pedagoška šola po svojem namenu — usposablja meščanskošolske učitelje, nadzornike in učitelje učiteljske — ne nudi osnovnošolskemu učiteljsvu, ter vsled tega tudi širokim plastem naroda nobene koristi.

Pač pa škoduje naši izobrazbi s tem, da krči na učiteljsko število učnih oseb s popolno akademsko izobrazbo in nam ovira dostop na univerzo.

Zato zahtevamo:

1. kot splošno izobrazbo popolno srednjo šolo z maturo;

2. kot strokovno izobrazbo najmanj dva semestra pedagoškega oddelka filozofske fakultete, ki pa morata biti polnovredna in polno všteta pri eventualnem nadaljnjem filozofskem študiju;

3. usposobljenostni izpiti se naj ukinejo;

4. Višje pedagoške šole se naj ukinejo. Apeluemo na vsa društva in izobraževalne krožke, da to pereče vprašanje prosi-jujo ter objavijo svoje zahteve v našem glasilu in v »Narodni Prosveti«.

Priporočila se

I. DOGAN, zaloga pohištva
Ljubljana, Dunajska cesta št. 17.

Stanovska organizacija UJU

Poročila:

+ UČITELJSKO DRUŠTVO LJUBLJANA-OKOLICA je zborovalo 3. marca t. l. v Ljubljani.

Situacijsko poročilo: a) V odbor se kot optira tov. A. Bensa kot član šolsko-pravnega odseka pri poverjenstvu in tov. R. Gašperin kot referent za delovno šolo.

b) Tajnica poroča: Pri odborovi seji se je ponovil sklep, da se črta iz društva oni, ki se ne udeležijo treh zborovanj brez zadostnega opravičila. — Odbor je sklenil ustanoviti društveno knjižnico in votirati v to svrhu letni znesek 2000 Din.

Sprejmemo se sledeči odborovi sklepi: 1. Poverjenstvo UJU se pozivlja, da naredi znova energične korake, da se imenuje oblastnim šolskim nadzornikom osnovnošolski učitelj.

2. Poverjenstvo UJU se pozivlja, da izdela takoj načrt za obrambni fond in ga pošlje v razmatranje društvu tako, da bo sklepala o njem letošnja pokrajinska skupščina.

c) Glede organizacijskega tiska se sprejmejo sledeči predlogi:

»Učiteljski Tovarš«: Poročila o anketah in raznih sejah naj bodo čim krajša. Objavljajo naj se tudi poročila o gibanju učiteljsva v drugih državah in o njegovem materialnem in moralnem stanju.

»Potopnik«. Tudi ta bi moral biti v službi smernik, ki so se sprejela na pokrajinski skupščini. Prinašal naj bi kratke sestavke za propagando delovne šole in poročila učiteljev, ki se že pečajo s šolsko reformo. Imel naj bi tudi več drobnih vesti namesto filozofskega slovarja.

»Zvonček«. Naj se preustroji v šolski list. Objavlja naj kratke črtice iz naravoslovstva, zgodovine in zemljepisja. Pridobi naj za sodelovanje najboljše mladinske pisatelje.

d) Tov. blagajničarka poroča o finančnem stanju društva in imenuje dolžnike. Izterjanje starih dolžnikov se prepusti odboru. Izvršila se je revizija društvene blagajne iz leta 1924. in 1925., ki je dognala skupnega primanjkljaja 5126.04 Din. Sprejmeta se predloga:

1. Z ozirom na poročilo revizijske komisije se zahteva, da se primanjkljaj našega društva iz leta 1924. in 1925. pokrije od oseb, ki so ga zakrivil. V to svrhu se pooblašča odbor, da stvar definitivno reši takoj.